

II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) 2017/2358

ze dne 21. září 2017,

kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97, pokud jde o požadavky na dohled nad produktem a jeho řízení vztahující se na pojišťovny a distributory pojištění

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 ze dne 20. ledna 2016 o distribuci pojištění⁽¹⁾, a zejména s ohledem na čl. 25 odst. 2 uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice (EU) 2016/97 zmocňuje Komisi k přijímání aktů v přenesené pravomoci za účelem dalšího upřesnění požadavků na dohled nad produktem a jeho řízení stanovených v článku 25 uvedené směrnice. V zájmu účinné ochrany spotřebitele by se pravidla dohledu nad produktem a jeho řízení měla uplatňovat soudržným způsobem na všechny nově vytvořené pojistné produkty a na významné změny stávajících pojistných produktů bez ohledu na druh produktu a na požadavky platné v místě prodeje. Forma nařízení zajišťuje soudržný rámec pro všechny tržní subjekty a je nejlepší možnou zárukou rovných podmínek, stejných podmínek hospodářské soutěže a odpovídající úrovně ochrany spotřebitele.
- (2) Vzhledem k požadavkům směrnice (EU) 2016/97 by dohled nad produktem a jeho řízení měly být zvoleny a uplatňovány přiměřeným a odpovídajícím způsobem, v závislosti na složitosti produktu a míře, v jaké lze získat veřejně dostupné informace, s přihlédnutím k povaze pojistného produktu a souvisejícímu riziku poškození spotřebitele, charakteristice cílového trhu a povaze, rozsahu a složitosti příslušné obchodní činnosti tvůrce pojistného produktu nebo distributora. Proporcionalita znamená, že opatření by měla být relativně jednoduchá u jasných a nekomplexních produktů, které jsou v souladu s potřebami a charakteristikami masového maloobchodního trhu, včetně stávajících pojistných produktů v oblasti neživotního pojištění s omezeným, snadno pochopitelným rozsahem. Na druhou stranu v případech složitějších produktů s vyšším rizikem poškození spotřebitele, včetně pojistných produktů s investiční složkou, na které se nevztahuje čl. 30 odst. 3 směrnice (EU) 2016/97, by měla být vyžadována přísnější opatření.
- (3) Pro účely čl. 25 odst. 1 směrnice (EU) 2016/97 by se zprostředkovatel pojištění měl považovat za tvůrce pojistného produktu, jestliže se na základě celkové analýzy činnosti zprostředkovatele v jednotlivých případech jeví, že zprostředkovatel pojištění autonomně rozhoduje o základních znacích a hlavních prvcích pojistného produktu, včetně pojistného krytí, nákladů, rizik, cílového trhu nebo práv na náhradu škody nebo záručních práv. Činnosti vztahující se k pouhé změně stávajících pojistných produktů, včetně případů, kdy má zprostředkovatel na výběr mezi různými variantami produktu, různými smluvními doložkami nebo možnostmi nebo kdy se může se zákazníkem dohodnout na zvýhodněném pojistném nebo poplatcích, by však neměly být považovány za vytváření pojistných produktů, neboť v těchto případech hlavní rozhodnutí o koncipování a vývoji produktu činí pojišťovna, a nikoliv zprostředkovatel pojištění.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 26, 2.2.2016, s. 19.

- (4) Je-li pojistný produkt koncipován a vyvíjen zprostředkovatelem pojištění společně s pojišťovnou a oba subjekty mají rozhodovací roli při koncipování a vývoji daného produktu, měli by zprostředkovatel pojištění i pojišťovna v písemné dohodě specifikovat svou spolupráci a vzájemné úlohy, aby příslušné orgány mohly dohlížet nad dodržováním právních požadavků.
- (5) Určením cílového trhu tvůrcem pojistného produktu se rozumí popis skupiny zákazníků sdílejících společné charakteristiky na abstraktní a obecné úrovni, který má umožnit tvůrci pojistného produktu přizpůsobit znaky produktu potřebám, charakteristice a cílům takové skupiny zákazníků. Měl by být odlišován od individuálního posouzení v místě prodeje, jehož účelem je určit, zda pojistný produkt splňuje požadavky a potřeby jednotlivého zákazníka nebo potenciálního zákazníka, popřípadě zda je pro tohoto jednotlivého zákazníka nebo potenciálního zákazníka vhodný nebo přiměřený pojistný produkt s investiční složkou.
- (6) Úroveň podrobnosti údajů o cílovém trhu a kritérií použitých k vymezení cílového trhu a určení vhodné distribuční strategie by měla být pro produkt relevantní a měla by umožňovat posoudit, kteří zákazníci do cílového trhu spadají. U jednodušších, běžnějších produktů by měl být cílový trh určen méně podrobně, zatímco u složitějších produktů nebo méně běžných produktů by měl být cílový trh určen podrobněji s přihlédnutím k vyššímu riziku poškozování spotřebitele v souvislosti s těmito produkty.
- (7) S cílem posílit ochranu spotřebitelů, zejména u pojistných produktů s investiční složkou, by tvůrci pojistných produktů měli mít možnost určit konkrétní skupiny spotřebitelů, pro které pojistný produkt za normálních okolností není vhodný.
- (8) V rámci opatření pro dohled nad produktem a jeho řízení by tvůrci produktů rovněž měli provést přiměřené testování pojistných produktů, včetně analýzy scénářů, je-li to relevantní, a to zejména u pojistných produktů s investiční složkou, s cílem zajistit, aby produkt po celou dobu životnosti splňoval identifikované potřeby, cíle a charakteristiky cílového trhu. Mělo by se zejména jednat o posouzení výkonnosti produktu a poměru rizika a výnosů. Požadavek týkající se posouzení výkonnosti produktu by však neměl být chápán jako zásah narušující svobodu tvůrců pojistných produktů, pokud jde o určování pojistného, ani jako cenovou regulaci v jakékoliv formě.
- (9) S cílem zajistit odpovídající informace a poradenství pro zákazníky by tvůrci pojistných produktů měli zvolit distributory pojištění, kteří mají nezbytné vědomosti, odborné znalosti a způsobilost umožňující pochopit znaky pojistného produktu a určený cílový trh. Ze stejného důvodu by v rámci platných vnitrostátních právních předpisů upravujících jejich vztah s dotýcnými distributory pojištění měli sledovat a pravidelně přezkoumávat, zda je pojistný produkt distribuován v souladu s cíli jejich opatření pro dohled nad produktem a jeho řízení, a přijmout vhodná nápravná opatření, pokud se domnívají, že tomu tak není. Nemělo by to však distributorům pojištění bránit v distribuci pojistných produktů zákazníkům, kteří nejsou součástí cílového trhu, za předpokladu, že na základě individuálního posouzení v místě prodeje lze důvodně dojít k závěru, že tyto produkty požadavkům a potřebám dotýcných zákazníků odpovídají, popřípadě že pojistné produkty s investiční složkou jsou pro zákazníka vhodné nebo přiměřené.
- (10) S cílem umožnit distributorům pojištění plně pochopit produkty, které hodlají distribuovat, tak, aby mohli distribuční činnost vykonávat podle nejlepšího zájmu zákazníků, zejména pak poskytovat odborné poradenství, by tvůrci pojistných produktů měli distributorům pojištění poskytnout veškeré vhodné informace o dotýcných pojistných produktech, včetně informací o postupu schvalování produktů, určeném cílovém trhu a doporučené distribuční strategii. Distributoři pojištění by naopak měli mít opatření, která jim umožní efektivním způsobem získávat od tvůrců pojistných produktů potřebné informace.
- (11) Účinné fungování správy produktů vyžaduje, aby distributoři pojištění pravidelně informovali tvůrce o svých zkušenostech s pojistnými produkty. Distributoři pojištění by tudíž měli tvůrcům pojistných produktů poskytnout údaje potřebné k přezkumu pojistného produktu a ke kontrole, zda tyto produkty i nadále odpovídají potřebám, charakteristikám a cílům cílového trhu určeného tvůrcem pojistného produktu.
- (12) Ve snaze předejít riziku poškozování zákazníka by tvůrci a distributoři pojistných produktů měli učinit odpovídající opatření, jestliže se domnívají, že produkt není nebo již nadále nebude v souladu se zájmy, cíli a charakteristikami určeného cílového trhu.

- (13) Aby se mohli příslušné orgány a odborníci z oblasti pojišťovnictví přizpůsobit novým požadavkům obsaženým v tomto nařízení, mělo by být datum zahájení použitelnosti tohoto nařízení sladěno s datem použitelnosti vnitrostátních opatření, jimiž se provádí směrnice (EU) 2016/97.
- (14) Byl konzultován Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění zřízený nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ⁽¹⁾, který poskytl odborné doporučení ⁽²⁾

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

Toto nařízení stanovuje pravidla pro zavedení, uplatňování a přezkum opatření pro dohled nad produktem a jeho řízení u pojistných produktů a v případě významných změn stávajících pojistných produktů před uvedením těchto produktů na trh nebo před jejich distribucí zákazníkům („postup schvalování produktu“) i pravidla týkající se opatření pro distribuci těchto pojistných produktů.

Článek 2

Oblast působnosti

Toto nařízení se vztahuje na pojišťovny a zprostředkovatele pojištění, kteří vytvářejí pojistné produkty nabízené za účelem prodeje zákazníkům („tvůrci“), i distributorům pojištění, kteří poskytují poradenství týkající se pojistných produktů, které nevytvářejí, nebo kteří nabízejí pojistné produkty, které nevytvářejí.

Článek 3

Vytváření pojistných produktů

1. Pro účely čl. 25 odst. 1 směrnice (EU) 2016/97 se zprostředkovatelé pojištění považují za tvůrce pojistných produktů, jestliže celková analýza jejich činnosti ukazuje, že mají rozhodovací roli při koncipování a vývoji pojistného produktu určeného pro trh.
2. Rozhodovací role se předpokládá zejména v případech, kdy zprostředkovatelé pojištění autonomně určují základní znaky a hlavní prvky pojistného produktu, včetně pojistného krytí, ceny, nákladů, rizika, cílového trhu a práv na náhradu škody nebo záručních práv, které pojišťovna poskytující u pojistného produktu pojistné krytí podstatným způsobem nezmění.
3. Za vytváření pojistných produktů se nepovažuje personalizace a úprava stávajících pojistných produktů v rámci činností souvisejících s distribucí pojištění ani redigování nadstandardních smluv na žádost jednoho zákazníka.
4. Zprostředkovatel pojištění a pojišťovna, jsou-li oba tvůrci pojistného produktu ve smyslu článku 2 tohoto nařízení v přenesené pravomoci, podepíší písemnou dohodu vymezující jejich spolupráci při plnění požadavků vztahujících se na tvůrce pojistných produktů zmíněné v čl. 25 odst. 1 směrnice (EU) 2016/97, postupy, jejichž prostřednictvím se dohodnou na určení cílového trhu, a jejich příslušné úlohy v postupu schvalování produktu.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010, ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/79/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 48).

⁽²⁾ Odborné doporučení ohledně možných aktů v přenesené pravomoci vztahujících se ke směrnici o distribuci pojištění, EIOPA – 17/048, ze dne 1. února 2017, je k dispozici zde: <https://eiopa.europa.eu/Publications/Consultations/EIOPA%20Technical%20Advice%20on%20the%20IDD.pdf>.

KAPITOLA II

POŽADAVKY NA ŘÍZENÍ PRODUKTU VZTAHUJÍCÍ SE NA TVŮRCE POJISTNÝCH PRODUKTŮ

Článek 4

Postup schvalování produktu

1. Tvůrci pojistných produktů udržují, uplatňují a podrobují přezkumu postup schvalování nově vytvořených pojistných produktů a významných změn stávajících pojistných produktů. Tento postup obsahuje opatření a postupy pro koncipování, sledování, přezkum a distribuci pojistných produktů i pro nápravná opatření v případě pojistných produktů, které poškozují zákazníky. Opatření a postupy musí být přiměřené složitosti produktů a rizikům vztahujícím se k produktům i povaze, rozsahu a složitosti příslušné obchodní činnosti tvůrce pojistného produktu.
2. Postup schvalování produktu musí být stanoven v písemném dokumentu („politika dohledu nad produktem a jeho řízení“), který je zpřístupněn příslušným pracovníkům.
3. Postup schvalování produktu:
 - a) zajistí, aby pojistné produkty byly koncipovány tak, aby splňovaly tato kritéria:
 - i) přihlížely k cílům, zájmům a charakteristikám zákazníků;
 - ii) neměly negativní dopad na zákazníky;
 - iii) předcházely nebo omezovaly poškozování zákazníků;
 - b) podporuje řádné řešení střetu zájmů.
4. Orgán nebo struktura tvůrce pojistného produktu pro vytváření pojistných produktů plní veškeré následující úkoly:
 - a) schválí a ponese konečnou odpovědnost za zavedení, provádění a přezkum postupu schvalování produktu;
 - b) průběžně ověřuje interní dodržování tohoto procesu.
5. Tvůrci pojistných produktů, kteří pověří třetí stranu, aby produkty koncipovali jejich jménem, nesou i nadále plnou odpovědnost za dodržování postupu schvalování produktu.
6. Tvůrci pojistných produktů provádí pravidelný přezkum svého postupu schvalování produktu s cílem zajistit, aby postup byl stále platný a aktuální. Postup schvalování produktu podle potřeby upraví.

Článek 5

Cílový trh

1. V rámci postupu schvalování produktu se pro každý pojistný produkt určí cílový trh a skupina vhodných zákazníků. Cílový trh se určí dostatečně podrobně, s přihlédnutím k charakteristikám, rizikovému profilu, složitosti a povaze pojistného produktu.
2. Tvůrci pojistných produktů mohou zejména v případě pojistných produktů s investiční složkou určit skupiny zákazníků, s jejichž potřebami, charakteristikami a cíli pojistný produkt obecně není slučitelný.
3. Tvůrci pojistných produktů koncipují a uvádějí na trh pouze takové pojistné produkty, které jsou slučitelné s potřebami, charakteristikami a cíli zákazníků na cílovém trhu. Při posuzování, zda je pojistný produkt slučitelný s cílovým trhem, přihlížejí tvůrci pojistných produktů k úrovni informací, které mají zákazníci na cílovém trhu k dispozici, a k finanční gramotnosti zákazníků na cílovém trhu.
4. Tvůrci pojistných produktů zajistí, aby pracovníci podílející se na koncipování a vytváření pojistných produktů měli dovednosti, vědomosti a odborné znalosti nezbytné k řádnému pochopení prodávaných pojistných produktů a zájmů, cílů a charakteristik zákazníků na cílovém trhu.

Článek 6

Testování produktů

1. Před uvedením produktu na trh nebo před významnou změnou produktu či v případě, že dojde k významné změně cílového trhu, tvůrci pojistných produktů náležitě svoje pojistné produkty otestují, včetně případných analýz scénářů. Tímto testováním produktů se posoudí, zda pojistný produkt po celou dobu své životnosti odpovídá určeným potřebám, cílům a charakteristikám cílového trhu. Tvůrci pojistných produktů provádějí testování svých pojistných produktů kvalitativním způsobem a případně, v závislosti na druhu a povaze pojistného produktu a souvisejícím riziku poškozování zákazníků, kvantitativním způsobem.
2. Tvůrci pojistných produktů neuvádějí pojistné produkty na trh, jestliže výsledky testování produktů ukážou, že produkty neodpovídají určeným potřebám, cílům a charakteristikám cílového trhu.

Článek 7

Sledování a přezkum produktů

1. Tvůrci pojistných produktů průběžně sledují pojistné produkty, které uvedli na trh, a provádějí jejich pravidelný přezkum s cílem určit události, které by mohly podstatným způsobem ovlivnit hlavní znaky těchto produktů, pokrytí rizik nebo záruky vztahující se k těmto produktům. Posoudí, zda jsou pojistné produkty i nadále v souladu s potřebami, charakteristikami a cíli určeného cílového trhu a zda jsou tyto produkty distribuovány na cílový trh nebo zda se dostávají k zákazníkům mimo cílový trh.
2. Tvůrci pojistných produktů stanoví přiměřené intervaly pro pravidelný přezkum svých pojistných produktů, přičemž přihlednou k velikosti, rozsahu, smluvní době trvání a složitosti pojistných produktů, k jejich příslušným distribučním kanálům a relevantním externím faktorům, jako jsou změny platných právních předpisů, technologický vývoj nebo změny situace na trhu.
3. Tvůrci pojistných produktů, kteří během doby životnosti pojistného produktu zjistí okolnosti vztahující se k pojistnému produktu, které mohou zákazníka takového produktu nepříznivě ovlivnit, učiní vhodná opatření ke zmírnění situace a zabránění opakovanému výskytu události poškozující zákazníka. Tvůrci pojistných produktů neprodleně oznámí přijatá nápravná opatření dotčeným distributorům a zákazníkům.

Článek 8

Distribuční kanály

1. Tvůrci pojistných produktů pečlivě vybírají distribuční kanály vhodné pro cílový trh, přičemž přihlednou ke konkrétním charakteristikám příslušných pojistných produktů.
2. Tvůrci pojistných produktů poskytují distributorům pojištění veškeré příslušné informace o pojistných produktech, určeném cílovém trhu a doporučené distribuční strategii, včetně informací o hlavních znacích a charakteristikách pojistných produktů, jejich rizicích, nákladech, včetně implicitních nákladů, a okolnostech, které mohou vyvolat střet zájmů na úkor zákazníka. Tyto informace musí být jasné, úplné a aktuální.
3. Informace zmíněné v odstavci 2 umožňují distributorům pojištění:
 - a) pochopit pojistné produkty;
 - b) porozumět cílovému trhu určenému pro pojistné produkty;
 - c) určit zákazníky, s jejichž potřebami, charakteristikami a cíli není pojistný produkt slučitelný;
 - d) vykonávat distribuční činnosti související s distribucí příslušných pojistných produktů v souladu s nejlepšími zájmy zákazníků, jak je stanoveno v čl. 17 odst. 1 směrnice (EU) 2016/97.
4. Tvůrci pojistných produktů učiní odpovídající kroky umožňující sledovat, zda distributoři pojištění jednájí v souladu s cíli tvůrcem stanoveného postupu schvalování produktu. Zejména pravidelně ověřují, zda jsou pojistné produkty distribuovány na určeném cílovém trhu. Tato povinnost sledovat jednání distributorů pojištění se nevztahuje na obecné regulační požadavky, které musí distributoři pojištění dodržovat při výkonu činností souvisejících s distribucí pojištění jednotlivým zákazníkům. Monitorovací činnosti musí být přiměřené, s přihlednutím k charakteristikám a právnímu rámci příslušných distribučních kanálů.

5. Tvůrci pojistných produktů, kteří se domnívají, že distribuce jejich pojistných produktů neprobíhá v souladu s cíli jejich postupu schvalování produktu, přijmou odpovídající nápravná opatření.

Článek 9

Dokumentace

Relevantní opatření přijatá tvůrci pojistných produktů v souvislosti s jejich postupem schvalování produktu se řádně zdokumentují, uchovají pro účely auditu a na požádání poskytnou příslušným orgánům.

KAPITOLA III

POŽADAVKY NA ŘÍZENÍ PRODUKTU VZTAHUJÍCÍ SE NA DISTRIBUTORY POJIŠTĚNÍ

Článek 10

Opatření pro distribuci produktů

1. Distributoři pojištění zavedou opatření pro distribuci produktů obsahující příslušné kroky a postupy umožňující získat od tvůrce pojistného produktu veškeré příslušné informace o pojistných produktech, které hodlají nabízet zákazníkům, a plně tyto pojistné produkty pochopit, a to s přihlédnutím ke složitosti produktů a rizikům vztahujícím se k produktům i povaze, rozsahu a složitosti příslušné obchodní činnosti distributora.

Distributoři pojištění stanoví opatření pro distribuci produktů v písemném dokumentu a tento dokument zpřístupní svým příslušným pracovníkům.

2. Opatření pro distribuci produktů:

- a) mají za cíl předcházet a zmírnit poškození zákazníků;
- b) podporují řádné řešení střetu zájmů;
- c) zajišťují řádné zohlednění cílů, zájmů a charakteristik zákazníků.

3. Opatření pro distribuci produktů zajistí, aby distributoři pojištění získali od tvůrce pojistného produktu informace, které mají být sděleny podle čl. 8 odst. 2.

4. Případná konkrétní distribuční strategie stanovená nebo uplatňovaná distributory pojištění musí být v souladu s distribuční strategií a cílovým trhem určeným tvůrcem pojistného produktu.

5. Orgán nebo struktura distributorů pojištění odpovědný za distribuci pojištění schválí a ponese konečnou odpovědnost za zavedení, provádění a přezkum opatření pro distribuci produktů a průběžně ověřuje interní dodržování těchto opatření.

6. Distributoři pojištění provádí pravidelný přezkum svých opatření pro distribuci produktů s cílem zajistit, aby opatření byla stále platná a aktuální. Opatření pro distribuci produktů podle potřeby upraví. Distributoři pojištění, kteří stanoví nebo uplatňují konkrétní distribuční strategii, tuto strategii v případě potřeby upraví s ohledem na výsledek přezkumu opatření pro distribuci produktů. Při přezkumu opatření pro distribuci produktů distributoři pojištění ověří, zda jsou pojistné produkty distribuovány na určený cílový trh.

Distributoři pojištění stanoví přiměřené intervaly pro pravidelný přezkum svých opatření pro distribuci produktů, přičemž přihlednou k velikosti, rozsahu a složitosti různých dotčených pojistných produktů.

S cílem podpořit přezkumy produktů prováděné tvůrci pojistných produktů poskytnou distributoři pojištění na požádání tvůrcům pojistných produktů relevantní informace o prodeji, případně včetně informací o pravidelných přezkumech opatření pro distribuci produktů.

Článek 11

Informování tvůrce pojistného produktu

Distributoři pojištění bez zbytečného prodlení informují tvůrce pojistného produktu a popřípadě upraví svoji distribuční strategii pro pojistný produkt, jestliže zjistí, že pojistný produkt není v souladu se zájmy, cíli a charakteristikami určeného cílového trhu, nebo se dozví o jiných okolnostech souvisejících s produktem, které mohou nepříznivě ovlivnit zákazníka.

Článek 12

Dokumentace

Relevantní opatření přijatá distributory pojištění v souvislosti s jejich opatřeními pro distribuci produktů se řádně zdokumentují, uchovají pro účely auditu a na požádání poskytnou příslušným orgánům.

KAPITOLA IV

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 13

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 23. února 2018.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 21. září 2017.

Za Komisi
předseda
Jean-Claude JUNCKER
